

**UDZIAŁ BOTANIKÓW W PRACACH
CENTRALNYCH INSTYTUCJI
ZARZĄDZANIA NAUKĄ W POLSCE
W LATACH 1973–2012**

**Contribution of botanists to the works of
central institutions of science management
in Poland in the years 1973–2012**

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów (CK – wcześniej Centralna Komisja Kwalifikacyjna) działa przy Prezesie Rady Ministrów i w zakresie wydawanych decyzji pełni funkcję centralnego organu administracji rządowej. Zadaniem CK jest zapewnienie harmonijnego rozwoju kadry naukowej w Polsce. CK opiniuje wszelkie sprawy związane z nadawaniem stopni doktora i doktora habilitowanego oraz tytułu profesora. Członkowie CK są wybierani przez osoby posiadające tytuł profesora. Kandydatów do tego gremium zgłaszają rady jednostek organizacyjnych posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Organami CK są: przewodniczący, prezydium i sekcje. Prezydium (przewodniczący, dwóch wiceprzewodniczących i sekretarz) jest wybierane na plenarnym posiedzeniu CK. Przewodniczącego powołuje premier z dwóch kandydatów przedstawionych przez Komisję Wyborczą. W skład Prezydium wchodzi też przewodniczący 7 sekcji.

W latach 1973–2012 działało w CK 7 sekcji: I Nauk Humanistycznych i Społecznych, II Nauk Ekonomicznych, III Nauk Biologicznych, Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych, IV Nauk Medycznych, V Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi, VI Nauk Technicznych i VII Sztuki. W kadencjach obejmujących lata 2007–2010 i 2011–2012 w skład CK wchodziły 233 osoby, w tym 33 członków Sekcji III. W skład tej Sekcji wchodzi profesorowie reprezentujący następujące dziedziny nauki: nauki biologiczne z dyscyplinami biologia, ekologia, biochemia, biofizyka,

biotechnologia i mikrobiologia; nauki leśne z dyscyplinami drzewnictwo i leśnictwo; nauki rolnicze z dyscyplinami agronomia, biotechnologia, inżynieria rolnicza, kształtowanie środowiska, ogrodnictwo, rybactwo, technologia żywności i żywienia, zootechnika; nauki weterynaryjne.

W latach 1973–2012 środowisko botaników reprezentowali w CK: prof. Jerzy Szweykowski – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1973–1983), prof. Marian Michniewicz – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (1976–1980), prof. Władysław Matuszkiewicz Uniwersytet Warszawski (1976–1983), prof. Kazimierz Zarzycki – Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie (1984–2006), prof. Alicja Szweykowska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (1988–1993), prof. Romuald Olaczek – Uniwersytet Łódzki w Łodzi (1991–1993), prof. Tadeusz Baszyński – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (1991–2002), prof. Jerzy Fabiszewski – Akademia Rolnicza (od 2006 r. Uniwersytet Przyrodniczy) we Wrocławiu (1991–2012), prof. Tadeusz Przybylski – Uniwersytet Śląski w Katowicach (1997–1999), prof. Andrzej Jerzmanowski – Uniwersytet Warszawski (2003–2010), prof. Waldemar Żukowski – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2003–2012, w latach 2011–2012 wiceprzewodniczący sekcji) i prof. Zofia Szweykowska-Kulińska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2011–2012). Od 2013 roku w skład CK wchodzi: prof. Adam Boratyński – Instytut Dendrologii PAN w Kórniku, prof. Ewa Łojkowska i prof. Józef Szmaja – Uniwersytet Gdański w Gdańsku oraz prof. Zofia Szweykowska-Kulińska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Komitet Badań Naukowych (KBN) działał w latach 1991–2004 i był organem administracji rządowej do spraw polityki naukowej i naukowo-technicznej, zarządzającym finansowaniem badań naukowych. Do zadań KBN należało m.in. opracowywanie projektów założeń polityki naukowej

i naukowo-technicznej państwa; określanie kierunków badań naukowych i prac rozwojowych szczególnie ważnych dla postępu cywilizacyjnego, nauki, techniki, gospodarki narodowej, zdrowia społeczeństwa, kultury oraz obronności i bezpieczeństwa państwa; dokonywanie (na podstawie wniosków właściwych zespołów Komitetu) podziału środków finansowych pomiędzy jednostki naukowe. Członkami KBN pochodzącymi z wyboru byli prof. Krystyna Grodzińska – Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie (1994–1997), prof. Jerzy Fabiszewski – Akademia Rolnicza we Wrocławiu (1994–2000), prof. Ewa Symonides – Uniwersytet Warszawski (2000–2003), prof. Andrzej Jerzmanowski – Uniwersytet Warszawski (2004) oraz prof. Waldemar Żukowski – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2004).

Rada Nauki działała w latach 2005–2010. Powstała w wyniku likwidacji Komitetu Badań Naukowych i była jedynie organem o charakterze opiniodawczo-doradczym o znacznie ograniczonej samorządności. W skład Rady Nauki wchodził: Przewodniczący Rady, Komitet Polityki Naukowej i Naukowo-Technicznej, Komisja Badań na Rzecz Rozwoju Nauki, Komisja Badań na Rzecz Rozwoju Gospodarki oraz Zespół Odwoławczy. Rada Nauki kontynuowała dzieło KBN organizując dwanaście z czterdziestu przeprowadzonych

konkursów grantowych i sześć konkursów projektów rozwojowych. Ponadto, dwukrotnie przeprowadziła ocenę parametryczną jednostek naukowych, opiniowała akty prawne przygotowane przez Ministerstwo oraz opinie dotyczące szerokiego spektrum wniosków o finansowanie badań. Członkiem Komisji Badań na Rzecz Rozwoju Nauki w latach 2005–2010 byli prof. Andrzej Jerzmanowski – Uniwersytet Warszawski i prof. Waldemar Żukowski – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W roku 2010 powstał Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) jako organ opiniodawczy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, który zajmuje się kompleksową oceną jednostek naukowych i przyznawania im kategorii naukowych. Minister powołuje członków KEJN spośród kandydatów zgłoszonych przez środowiska naukowe i społeczno-gospodarcze. W skład KEJN wchodzi Grupa Nauk Humanistycznych i Społecznych (10 osób), Grupa Nauk Ścisłych i Inżynierskich (10 osób), Grupa Nauk o Życiu (8 osób) i Grupa Nauk o Sztuce i Twórczości Artystycznej (3 osoby). W pracy Grupy Nauk o Życiu uczestniczy prof. Andrzej Jerzmanowski z Uniwersytetu Warszawskiego.

Waldemar ŻUKOWSKI